

סימן: א"ב מרובע. 21 בתים בני שתי מחרוזות כל אחד. בכל מחרוזות ארבעה טורים — הטור השלישי פותח ב"טל" (בקצת כ"י הטור השני סוגר — במקום זה — עם "טל"). במחרוזות הראשונה שבכל בית משולב שם החודש ומזלו לסירוגין. במחרוזות השניה רומז ל"יב השבטים (החל בבית השלישי ועד לבית הששה-עשר). בין הבתים לסירוגין פסוקי מקרא לפי הסדר: תורה, כתובים, נביאים. — א 5126.

אלים ביום מחסן / חלו פני מנוסן
טל אורות לנוססן / להטלילם בעצם ניסן:
אשאלה בעדם מען / גבורות טל להען
טל אב הבטח לשען / יתן להמתיק לען:

פכתוב בְּתוֹרְתְךָ. וְיִתֵּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאֶרֶץ וְרֵב דָּגָן וְתִירֵשׁ: (בר' כז, כח)

5 בשמך טל אטלה / בילדות טל להטלה
טל בו איתן מטלה / בדי ירעו כמו טלה:
ברית כרותה לראש אבות / חיליו בטל להרבות
טל בל-יזיו מבני אבות / להקסיס עם נדבות:

פכתוב בְּדִבְרֵי קִדְשְׁךָ. עֲמֵךְ נִדְבַת בְּיוֹם חֵילְךָ בְּהִרְרֵי קִדְשׁ מִרְחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יִלְדְתִּיךָ: (תה' קי, ג)

כ"י: כנ"ל (ר עד 56); קטעי גניזה: גא¹ (עד 52) גא⁶ (47-13), מחוק הרבה) גב¹ (24-1) גל² (47-33) גל⁵ (רק הכותרת) גנ¹ (11-1) קרוע ומחוק) גפ¹ (39-32) גק⁶ (42-34) גק¹¹ (משורה 77) גק¹⁵ (80-59) גק¹⁷ (16-1) גק²⁵ (25-12) גק²⁷ (משורה 24, מטושטש) גק³⁵ (19-8) גק³⁹ (26-1) גק⁴³ (34-1) גק⁴⁵ (48-25) גק⁴⁷ (72-60) ||

כותרת: סדר מ' סדר פסוקים גא¹ אורא (גם גב¹) סדרא גל⁵ גופה גק¹⁷ | בפסוקים: 'בְּתוֹרְתְךָ' 'בְּדִבְרֵי קִדְשְׁךָ' 'עַל יַד נְבִיאָךְ' חס' גא¹⁵ גק³⁵ | 1 חלו: חלו מ' חלו ו נא הוסיף * 2 טל בסופי שורות 1 ו 3 בכל הבתים גב² גק²⁷ * | להטלילן * להטליל גק⁴³ | 4 הבטח חס' ק | לשען: בו להשען פ | יתן: לניניו הוסיף גק³⁹ | 5 טל(1): בטל גא¹ גב¹ גק¹⁷ גק³⁹ גק⁴³ * חס' (עם רווח) ג | להוטלה גק³⁹ | 6 בו: בן (!) גא¹ גב¹ גק⁴³ * מאיתן ו איתן בו ק | לרעות גק¹⁷ גק³⁹ | 7 לראש חס' צ' | חילי ין | כטל אכף * בו ר | 8 יזיו גא¹ גב¹ גק³⁹ גק⁴³ * | להרסיס: בו הוסיף

1 אלים כינוי לישראל לפי הדרשה על "הבו לה' בני אלים", תה' כט א, במדרש שו"ט לפסוק זה. ביום מחוסן 'חסן' הוא נדרף ל'עצם' ור"ל 'בעצם היום', כלומר בצהרי היום, בתפילת מוסף (ראה לעיל, 'ארשה' שורה 22), ויש שפירשו ביום המחוזק בנסים, הוא יום א' של פסח. חלו התפללו. מנוסן כינוי לקב"ה, ע"ש ש"ב כב ג ועוד, ור"ל אלוהיהם. 2 טל אורות ע"ש ישע' כו יט. לנוססן להירמם, לנשוא ע"י טל אורות, ויש שפירשו 'לנוססן' לשון 'נסה עלינו אור פניך' (תה' ד ז), כלומר להאיר להם. להטלילם להוריד להם טל. בעצם באמצע, בט"ו בחודש. 3 מען תשובה, שמיעת התפילה. להען לקרוא, כלומר להתפלל בשביל הקהל את תפילת גבורות טל. 4 אב לפי הפסוק דלהלן הכוונה ליעקב (עיין להלן בפירושו לשורה 6) אך רוב המפרשים פירשוהו על אברהם שהובטח לו טל, עיין לעיל 'בדעתו' שורה 3 ועוד. לשען להשען על הטל שהובטח לאב. לען לשון לענה, כלומר מר, פרי לא מוצלח. 5 בשמן הפייטן פונה לאל. טל אטלה אסותך כבסוכה, כלומר בשמן אמצא מגן. בילדות טל כלומר בזכות טל של ילדות של אברהם (עיין לעיל 'בדעתו' שורה 3). להטלה לזכות בטל. 6 בו בשלושה קטעי גניזה גורסים 'בן' ורומז ליצחק ולפי זה רומז לשלושת האבות (בשורות 4, 6, 7) קודם שמתחיל לרמוז ל"ב השבטים (החל בשורה 11), ולפי זה גם מובנת יפה שורה 8 (ועיין בפיוט 'פתח ארץ' בתפילת הגשם במחזור סוכות, עמ' 418). איתן כינוי לאברהם. מוטלה משופע בטל, ולפי הגירסה הנ"ל ר"ל אשר נמשל לטלה, בפרשת העקדה. בדיו צאצאיו.

גִּזַּע כְּרִיב טַל מְשִׁיר / שְׁשִׁים וְאַחַת אֲרָחוּ בְּמִשְׁיָר

10 טל גִּד לְצֶדֶם תִּיר / מִחֲמֶשֶׁה עֶשֶׂר בְּאַיִר :

גִּיל טַל לְכָל־יְגָעִים / וְדוּדָאֵי בְּכוֹר בּוֹ רוֹגָעִים

טל גְּאוּלִּים בּוֹ גְּאִים / עַם כְּטַל נִשְׁאָרוּ בְּגוּזִים :

פְּתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ. וְהִיא שְׁאֵרִית יַעֲקֹב בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים כְּטַל מֵאֵת יֵי כְּרִיבִים עָלֶי
עֶשֶׂב אֲשֶׁר לֹא יִקְוָה לֵאמֹשׁ וְלֹא יִיחַל לְכַנֵּי אָדָם: (מִכ' ה, ו)

דּוּפְקֵי דְלִתִּיד לְשׁוֹר / הַטְּלִילִם בְּמַעְגַּל מִשׁוֹר

טל דִּק לְמוֹ חֲשׁוֹר / עַד־קֶץ לְחִיכַת שׁוֹר :

15 דְּגִלֵּי אֶסּוֹר מוֹף עֵנָה / וְגִיא וְדִגְנִיָּה תַעֲנָה

טל דְּשִׁאֵימוֹ יַחֲנָה / כְּטַל סְבִיבוֹת הַמַּחֲנָה :

פְּתוּב בְּתוֹרְתְךָ. וְהִיא בְּעֶרֶב וְתַעַל הַשָּׁלוֹ וְחֶסֶס אֶת הַמַּחֲנָה וּבִפְקֹד הִתְהַה שְׂכַבַת הַטַּל סְבִיב
לְמַחֲנָה: (שִׁמ' טז, יג)

ק* 9 רִיבִיב גַּק⁴³ | מִשִּׁיר: שִׁיר גַּק³⁹ | אַחַת ו' וְאֶחָד | כַּמְשׁוּר גַּק³⁹ 10 טל חס' ג' | גִּדְגָר | צ' | לְצִידִים גַּא¹ |
בַּחֲמֶשֶׁה ס' 11 לְבַל א' | דּוּדָאֵי | דּוּדָרִי מ' | רְגוּעִים גַּק¹⁷ גַּק³⁹ לִפְתָּח* צ' 12 גַּאִים: נוֹשְׁעִים גַּק³⁹ | כְּטַל: טל
צ' | נִשְׁאָר גַּב' 13 לְשִׁיר ס' פֶּקֶק לְשׁוֹר אֲרִיץ | תַּטְלִילִם גַּא' | הַטְּלִילִם גַּא' חֲדָמ' נָפֶה* | הַטְּלִילִם גַּק¹⁷ לִפְתָּח | הַטְּלִילִם
ל* | לְהַפְגִּיעַ גַּק³⁹ | לְהַרְגִּיעַ הוֹס' גַּק¹⁷ | מַעְגַּל גַּב' | כְּעָגַל כְּזָה* | עַגַל גַּק³⁹ 14 וְדוּק גַּק³⁹ | לְחִיכַת גַּק¹⁷ | לְחִיצַת
גַּק³⁵ 15 אֶסּוֹר גַּלִּסָּן* אֶסְרִי ק' אֶסְרִי גַב' | מוֹף: טוֹף גַּק¹⁷ | וְתוֹקוֹן חס' צ' | וְגִיא...תַעֲנָה אַחֲרֵי טל...יַחֲנָה
גַּק²⁵ | וְגִי גַא' | גִיא וְחֲמֶנֶק וְהָאֲרִיץ גַּק⁴³ חס' צ' | דִּגְנִיָּה גַק¹⁷ גַק⁴³ ס' פִּתָּח* | דִּגְלִיָּה בל גַא' | וְהַגְמִיָּה צ' | וְדִשְׁאִיָּה

יִרְעוּ כְּמוֹ טַלָּה כְּלוֹמֵר יִשְׁכְּנוּ בַטַּח. 7 בְּרִית כְּרוּתָה וְכ"ל שׁוֹרָה. 5 חִיילִיו צִאצְאִיו. 9 גִּזַּע כְּרִיבִים וְכ"ל כְּתוּב דְּלֵהֲלֵן
וְר"ל עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא גִזַּע מִשְׁוֹר (בֵּין הַגּוֹיִים) וְהוּא כְּרִיבִים טַל (חֲבִיב לְקַב"ה). שְׁשִׁים וְאַחַת אֲרָחוּ אֲכָלוּ שְׁשִׁים וְאַחַת
אֲרוּחוֹת. בְּמִשְׁוֹר בְּמָה שֶׁנִּשְׁאָר לָהֶם מִן הַמִּצְוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם, לְפִי דְבַר ר' שִׁילָא בְּמִכ"י יוֹסֵעַ א, ע"פ 159. 10 טל גִּד
כִּינוּי לְמֵן ע"ש "וְהָמֵן כּוֹרַע גִּד" (בְּמ' יא ז) וְדִרְשָׁת ב"ר שׁוֹ ג, ע"פ 747: 'מִטַּל הַשָּׁמַיִם, זֶה הָמֵן'. לְצִידִים לְמוֹזֶנֶם (כְּגוֹן יְהו' ט ה).
תוֹרִי ר"ל נִבְדָּק וְנִבְחָר (עֵינִן בְּמ' י' לֵג "לְתוֹרִי לָהֶם מִנּוּחָה"). מִט"ו בְּאַיִיר יוֹם כּוֹא יִשְׂרָאֵל לְמִדְבַר סִין, מִקּוֹם שֶׁם יִרַד לָהֶם הָמֵן,
לְפִי שִׁמ' טז א. 11 גִּיל טַל מִכָּאן נוֹתֵן תִּיאֲוִרִים כְּלָלִיִּים עַל הַטַּל. וְדוּדָאֵי בְּכוֹר דּוּדָאֵי רֵאוּכָן (בְּר' ל יד) וְהֵם מִשְׁמֵשִׁים
כְּדוּגְמָה לְכִרְכָּה שֶׁהִטַּל מִבֵּיא לְצִמְחָיִים. וְיֵשׁ שְׁפִירְשׁוֹ שִׁדּוּדָאִים הֵם כֵּאֵן מִשַׁל לְצִדִּיקִים, כְּמוֹ דּוּדָאֵי תַּחֲנוּנֵי הַטּוֹבוֹת בִּירְמִיָּהוּ פֶּרֶק
כד. 12 גְּאוּלִּים לְפִי אֶחָד הַפְּסוּקִים עַל הַטַּל וְהַגְּאוּלָּה, כְּגוֹן הוֹש' יד ו. גַּאִים גְּדִלִים, ע"ש אִיחָב כ יא. 13 לְשׁוֹר לְרֵאוֹת.
יֵשׁ שְׁפִירְשׁוֹ שִׁישְׁרָאֵל דְּפִקוֹ בְּדִלְתוֹת ה' כְּדִי לְרֵאוֹת אֶת הַשְׂכִּינָה וְאַחֲרֵים מִפְּרִשִׁים שֶׁהֵם מַחֲפִשִׁים כִּיצַד לְדְּפוֹק בְּדִלְתוֹת. הַטְּלִילִם
יֵשׁ גּוֹרְסִים 'הַטְּלִילִם' כְּלוֹמֵר הַנְּהִיגָם בְּדֶרֶךְ סְלוּלָה. בְּמַעְגַּל מִשְׁוֹר ע"ש "בְּמַעְגְלִי יוֹשֶׁר", מִש' ד יא. 14 דוּק כִּינוּי לְשָׁמַיִם
ע"ש יִשְׁע' מ כב. חֲשׁוֹר הוֹרֵם, לְפִי פִירוּשׁ הַקְּדָמוֹנִים לְמַלְאֵה הַיְּחִידָאִית 'חֲשֵׁר' בִּש"ב כב יב. עַד קֶץ לְחִיכַת שׁוֹר עַד טוֹף
זִמֵּן יֵשׁ לְשׁוֹר אוֹכֵל בְּשֶׁדָּה, וְהוּא טוֹף הַקִּץ, בְּמִרְחָשׁוֹן וְכו' תַּחֲלִילִת יְמוֹת הַגִּשְׁמִים. בְּכ"ז הַמְּבוֹרָג 152 מִפְּרֵשׁ שֶׁהַכּוֹנֵה לְמוֹל שׁוֹר
מִמֶּשׁ אֲשֶׁר שׁוֹקֵעַ (וְהִיא פִירוּשׁ 'לְחִיכַת', ע"ש תה' עב ט, וְעוֹד) בְּמִרְחָשׁוֹן כֹּאשֶׁר מִזֵּל מִרְחָשׁוֹן (עַקְרָב) עוֹלָה. 15 דְּגִלֵּי בְּנִי,
צִאצְאִי. אֶסּוֹר מוֹף מוֹף הִיא מִצְרִים (ע"ש הוֹש' ט ו) וְהַכּוֹנֵה לְשִׁמְעוֹן (בְּר' מב כה). וְגִיא וְהַאֲדָמָה. וְדִגְנִיָּה תַעֲנָה ע"ש

הַפָּגַעַת טַל תִּכְבֵּן / מוֹל מְכוּן שְׁכַת פֶּן
טל הַנֶּפֶת עַב תִּתְּכֶנּוּ / בְּמִתְנֵת טַל סִיּוֹן:
הַלּוֹל קֹדֶשׁ תִּירוּשִׁי / יִמְגִּיד בְּטַל קְדוּשִׁי
20 טל הַלֵּנֶת קָצִיר שְׂרָשִׁי / יִלִּין בְּטַל לְהַשְׂרִישִׁי:

כְּפָתוּב בְּדִבְרֵי קֹדֶשׁ. שְׂרָשִׁי פְתוּחַ אֱלִי מֵיָם וְטַל יִלִּין בְּקָצִירִי: (איוב כט, יט)

וְאוֹת לְחִשּׁוֹף חֲתוּמִים / וְרָמָז לְצַחֲצַח כְּתָמִים
טל וְתֵר לְתָמִימִים / לְהַאֲחוֹת בּוֹ פְתָאוּמִים:
וְרַד עִם־אֵל לְהֵכֵן / וְנִס מְנַשִּׁי לְתֵכֵן
טל וְעַד צוּר לְשִׁכָּן / אֶתוֹ כְּנֶם לְעִשּׂוֹת כֵּן:

כְּפָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בְּלִילָה הַהוּא וַיְהִי חֲרִיב אֶל הַגִּזָּה לְבִדְהָ וְעַל כָּל
הָאָרֶץ הָיָה טַל: (שׁו"ו, מ)

ךל*מ'נפק ורשניה א | תחנה כ' 16 דשאנו מ'2 | יהנה ג'43 | מחנה ג'39 17 הפגת ג'א6 | תכבן ג'א6 תכין ג'39
מכוון ג'א'ג'43 | כן צפק | מכוון שבת מול י | כן ו כובן ג'א6 18 הנפה ג'א6 | עב: עת י עם י * חס' ג'א6 | תתכבן ג'א6 |
כמתן ג'39 | כמתן ג'24 | במת ג'א6 19 הלול...תירושי חס' צ'1 | הלול: קוס(?) הוס' ל' * | קדש: מגד ג'א'ג'35 | ימגיד: לי
הוס' ג'א'ג'39 | בטל: כטל כמ'נ בטללי ג'א'ג'25 | לי הוס' ג'א'ג'35 20 הלנת: הלנות ג'א'ג'1 | הנפת ל' * | בטל: כטל מ'נף בקצירי
ג'א'ג'25 21 לחסוף ג'א'ג'25 | * לחסות צ'1 לחשות ג'א6 | רמו ג'א'ג'1 וברית ג'39 22 להאחות: להתחות צק חס' ג'א'ג'25 |
בו: כך ג'א'ג'39 | כמו ג'א'ג'25 | כך * | בתאומים ג'א'ג'25 | תאומים ג'א'ג'1 | תאומים ג'א'ג'25 23 ורד עם: וורד
עם י ויערד ג'א6 | כמו ורד עם צ' | להכן: לתכן ג'א'ג'1 | ונס: וגשם ג'א6 | מנשי: מינשי ג'א6 | בו הוס' כ'ל'ס'פ'פ'ק' * |
לתכן מ'נף * ק'1 | להכן ג'א'ג'1 24 וְעַד ג'א'ג'25 | ג'א'ג'25 | * : וְעַד אפ וְעַד מ' | צור: בו הוס' צ'ק' * | אתו:

הוש' ב כד. 16 דשאנו ר"ל על דשאינהם. 17 הפגעת תפילת. מכוון שבת כינוי לבית המקדש ע"ש מ"א ח יג, ור"ל
שתפילת הטל תהא מכוונת אל שער השמיים אשר הוא מכוון מול מקום המקדש (לפי בר' כח יז וב"ר סט ז, עמ' 797). 18 טל
הנפת עב ר"ל פיזור ענן של טל. משמעות זאת של הנפה יש בתה' סח י' גשם נדבות תניף". תתכבן תכוון. במתנת טל סיון
בזכות מתנת טל שניתנה על ישראל בזמן מתן תורה בסיון, עיין לעיל 'אאגרה' שורה 5. 19 הלול קודש תירושי ר"ל ייני
בשביל הלול קודש, שהוא יין לנסך על המזבח ('הלול קדש' הוא ע"ש 'קדש הלולים', ויק' יט כד). ימגיד בטל קדושי
קדושי, שהוא שבט לוי, יגרום שהטל ימגיד — ימחיק ויכרך — את היין, ואולי מתכוון הפייטן לדבר ר"ל בירו' תעניות ד ח, סח
ע"ד שהלויים אינם אומרים שיר בלא נסכים (כלומר 'הלול' הוא השיר בבית המקדש, ועיין בבלי בר' לה ע"א ובמקבילות).
20 טל הלנת וכר ר"ל כשם שבעבר לן הטל בקציר ורע"י כן ילין וכר. 21 ואות לחשוף חתומים הטל הוא סימן לתחיית
המתים (לפי ישע' כו יט, להלן אחרי שורה 48). 'חתומים' הם הסגורים בארונות המתים. לצחצח כתמים לטהר חטאים
וכנראה אינו מתכוון לפסוק על הטל ממש אלא על מים בכלל, כגון 'חורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם' יחז' לו כה. 22 ותר
הענק. לתמימים כינוי לישראל. להאחות להתאחד ור"ל שהטל, על כל משמעויותיו הנ"ל, יהיה סימן לאהבה בין ישראל
לקב"ה. 23 ורד עם אל כינוי ליהודה ע"ש הוש' יב א. להכן להעמיד ולחזק; הפייטן מתפלל שהקב"ה יעמיד את שבט
יהודה, כלומר את ישראל. מנשי (ע"ש דב' כט ז ועוד) אשר לשבט מנשה, והוא גדעון, כלהלן. לתכן להוציא לפועל.
24 טל ויעד וכר ר"ל צור ויעד (=ימן) לשכן אתו טל, כלומר הקב"ה הוריד לו, לגדעון, טל (יש הגורסים 'יעד' בציווי ומפרשים

25 זַעְקֵי בֵּל תְּבוּז / לְהַטְלִילִי מַעֲרֹץ וּמְבוּז

טל זְמַנְתָּ לְרַמּוּז / לְחַתֵּל בּוֹ כָּאֵב תַּמּוּז:

זָרַע בֵּין עֵתִים חֹפֶשׁ / לָעֵד בֵּל יֶאֱפֵס

טל זוֹרֵד עַל פֶּס / כְּבַמְדָּבָר דֶּק מְחַסֵּפֶס:

פְּתוּב בְּתוֹרָתְךָ. וַתַּעַל שְׁכֵבַת הַטֵּל וְהִנֵּה עַל פְּנֵי הַמְדָּבָר דֶּק מְחַסֵּפֶס דֶּק כְּפָפֹר עַל הָאָרֶץ:
(שם' טז, יד)

חֲבֵא מַשְׁדֵּשׁ שְׁטֵן / פְּסוּחִיךָ בְּלִי לִסְטֵן

30 טל חֵיִים יִרְטֵן / לְהַפְסֵחַ כְּגוֹן סִרְטֵן:

חוֹף יָמִים בְּצִינּוֹ / מִרְאִית טְלִילִי נֶצְנוֹ

טל חֲשׂוֹר לְרִבֶּץ צֶאֱנוֹ / וּכְטֵל עַל-עֶשֶׂב רְצוֹנוֹ:

פְּתוּב בְּדַבְרֵי קִדְשֶׁךָ. נִהַם כְּפָפִיר זָעַף מִלֶּךְ וּכְטֵל עַל עֶשֶׂב רְצוֹנוֹ: (מש' יט, יב)

טְלִילִי-יִשַׁע אֶשְׂאֵב / בְּשׁוֹשׁ מִמַּשְׂאֵב

טל טַעַם אֵב / יִטְעִימֵנו אֶל וָאֵב:

אותו גִּגְגִּי²⁵גִּגְגִּי³⁹גִּגְגִּי⁴³ | כֵּנֶם: בִּנְנֵם גִּגְגִּי⁴³ | כֵּנֶם אֵב בִּנְנֵם אֵב גִּבִּי¹ | כְּבִגִּיזָה גִּבִּי⁶ | חֵס' צִי¹ | 25 זַעְקֵי: זִימּוֹן תְּפִילָה גִּבִּי⁶ | חֵס' גִּגְגִּי²⁵ | לְהַטְלִיל
סִי הַטְלִילִי קֵן | כַּעַץ גִּבִּי⁶ | וּבוּז גִּבִּי⁶גִּבִּי⁴³גִּבִּי⁴⁵ * | 26 זִמְנָתָה גִּבִּי¹ | בּוֹ חֵס' אוּח | 27 בֵּן אַח | חֶפֶס * | חוּפֶס גִּבִּי⁶ |
בִּלִּי כַּעַץ | לַעֲד...יֹאפֶס: לְכָל לֹכֵל יֹאפֶס גִּבִּי⁶ | יִיאֶפֶס גִּבִּי¹ | יֹאפֶס * | יֹאס (וּתוֹקֵן) גִּבִּי⁴⁵ | 28 זוֹרֵד גִּבִּי⁴³גִּבִּי⁴⁵ * | זוֹרֵד לִקָּ* | יוֹרֵד
| פֶּת | כְּמַדְבָּר גִּבִּי¹ | כַּעַץ פִּנִּי הַמְדָּבָר גִּבִּי⁶ | 29 סֵטֵן אֲגִבִּי⁶ * | לִשְׁטֵן גִּבִּי⁴³ * | כְּסוּחֶךָ גִּבִּי⁴⁵ | בֵּל גִּבִּי⁶ | לִשְׁטֵן
וּכְפֶה * | 30 לַחֲיִים | יִרְטֵן * | יוֹרֵת לִ* | לְהִיפֶס גִּבִּי¹ (וּתוֹקֵן) | כְּגוֹן: כְּמוֹ צִי¹ | כְּגוֹן גִּבִּי⁴³ * | כַּעֲיֵן לִ* * | כּוֹכֵן גִּבִּי⁴⁵
כֶּךְ בְּגִין פֶּ | בְּגִין קִקָּ* | שִׁרְטֵן כֶּ | 31 כְּרִאִית | טִלְלָה גִּבִּי⁶ | נֶצְנוֹ: נֶצְנוֹ גִּבִּי²⁷גִּבִּי⁴⁵ * | נֶצְנוֹ גִּבִּי⁶ | נֶסֶן צֶ | רְצוֹנוֹ
גִּבִּי¹ | 32 לְרִבֶּץ | צוֹנוֹ גִּבִּי⁶ | וּכְטֵל גּוּחַפֶה * | כְּטֵל | 33 טַעַם טִלְלִי | טֵל גִּבִּי⁶ | בְּמַשׁוֹשׁ אֲכַלִּי * | נֶסֶן פֶּה * |
בִּימַשׁוֹשׁ גִּבִּי⁶ | מַשְׂאֵב גִּבִּי⁶ | מִי שֶׁאֵב גִּבִּי¹גִּבִּי²⁷גִּבִּי⁴³גִּבִּי⁴⁵ | 34 יִטְעִימֵנִי גִבִּי¹גִּבִּי²⁷גִּבִּי⁴⁵ * | 35 טִילוּלִי צֶ | טִלְלִי קֶ * | טֵל

שֶׁהַקִּבָּה יוֹעֵד אֶת הַטֵּל וְיִשְׁכְּנוּ עִם יְהוּדָה כְּדֹרֶךְ שַׁעֲשֵׂה לְגַדְעוֹן). כֵּנֶם כְּפִי שֶׁאֲמַר גִּדְעוֹן לְקִבָּה לַעֲשׂוֹת. 25 זַעְקֵי תְּפִילָה.
לְהַטְלִיל לְסוֹכֵךְ עֲלִי. מַעֲרֹץ וּמְבוּז שְׁנֵי בְנֵי נַחֲזֹר (כִּר' כִּב כֹּא) וְהֵם כִּינּוּי לְגִיּוּם בְּכָלֵל. 26 לְרַמּוּז הַלְוִיּוֹת לְאוֹת. לְחַתֵּל
לְרַפָּא. 'חַתֵּל' הוּא לְשׁוֹן 'חֹבֶשׁ' וְתַחֲבוּשַׁת בִּיחֻז טוֹד. כֹּאֵב תַּמּוּז. יֵשׁ שְׁפִירָשׁוֹ שֶׁהַכּוֹנֵה לְחוּם תַּמּוּז שִׁישׁ לְרַפָּא עֲיִי רִטְיֹבוֹת
הַטֵּל (זֹאֵת כְּבִשּׁוּרָה הַמְקַבִּילָה בְּתַפִּילַת הַגֶּשֶׁם שֶׁל הַפִּיטֵן, עֵינִן מַחֲזוֹר סוֹכוֹת, עֵמ' 420, שׁוּרָה 27), וְיֵשׁ שְׁפִירָשׁוֹ שֶׁהַכּוֹנֵה
לְהַבְקַעַת הָעִיר בִּי"ז בַּתַּמְחַן וּר"ל רִיפּוֹ חוֹרֵבֵן הָאָרֶץ עֲיִי טֵל תַּחֲיִיָּה וְכֵן נִרְאֶה (כֶּךְ יִתְפָּרֵשׁ 'לְרַמּוּז' יִפֶּה). 27 בֵּין עֵתִים חֹפֶשׁ זֶה
אֲשֶׁר מַחֲפֵשׁ, כְּלוֹמֵר מַעֲיִן, לְהַבִּין בְּעַתִּים, וְהוּא יִשְׁכַּר עֲיִשׁ דֶּה"א יִבִּי לֵג. יֹאפֶס יִכְלָה, וְהַנּוּשָׁא הוּא הַטֵּל שֶׁבִּשּׁוּרָה הַבֹּאֵה.
28 זוֹרֵד לְשׁוֹן זֹרְדִים, וְהוּא בְּמַשְׁמַע נְטִיעוֹת בִּלְשׁוֹן הַפִּיטֵנִים (עֵינִן בְּמַלּוֹן בִּי"ז) וּר"ל הַטֵּל מַצְמִיחַ, וְיֵשׁ גּוֹרְסִים 'זוֹרֵד' לְשׁוֹן הַפְּצָה.
פֶּס חֲלָקָה בִּלְשׁוֹן חֲכָמִים (עֵינִן בְּמַלּוֹן בִּי"ז) כְּלוֹמֵר אֲדַמָּה. 29 חֲבֵא מַשְׁדֵּשׁ עֲיִשׁ אִיּוֹב הִיא. שְׁטֵן שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְהַסְטִין וּלְגַרּוֹם
לְשׁוֹד. פְּסוּחִיךָ אֵלֶּה שֶׁפִּסְחַת עֲלֵיהֶם (שֵׁם' יִב כֹּז) כְּלוֹמֵר גִּבִּי¹. 30 יוֹרֵטֵן רֵטֵן הוּא 'מֶהֱר' וְזוֹרֵד בִּלְשׁוֹן הַפִּיטֵנִים (עֵינִן
מַלּוֹן בִּי"ז). לְהַפְסֵחַ לְקַפֵּץ, לְבוֹא, וּר"ל הַטֵּל יְבוֹא בּוֹרִיזוֹת כְּרִיצַת הַסֵּרֶטֶן. חוֹף יָמִים נַחֲלָתוֹ שֶׁל זְבוּלָן (כִּר' מֵט יג).
בְּצִינּוֹ בְּהִיוּתוֹ מְצוּרִי בְּפּוֹרִיזוֹתוֹ. מִרְאִית מַחֲמַת רֵאִיתוֹ. 32 לְרִבֶּץ צֶאֱנוֹ וּלְפִי הַנְּבִיאִים הוּא סִימֵן מְבוּחָה לְבִרְכָּה, כְּגוֹן יִשַׁע'

35 טלול יְדִידוֹת שְׁכָנִי / יִשְׁכֵּן לְבֶטַח לְשָׁכְנִי

טל טוֹהַר מִשְׁכָּנִי / יִשְׁקֹט בְּעֵב טל עַל-מְכוֹנִי:

כְּתוּב עַל יָד נְבִיאָךְ. כִּי כֹה אָמַר יי אֱלִי אֲשַׁקֵּטָה וְאֶבִּיטָה בְּמִכּוֹנִי כָּחַם צַח עָלַי אוֹר כְּעָב
טל בָּחַם קָצִיר: (ישע' יח, ד)

יְלָדוֹת טל תָּאֲרִי / כְּמָאֵז בּוֹ לְפָאֲרִי

טל יְפִיק לְבֵית יַעֲרִי / לְשָׁאֲג־בּוֹ כָּאֲרִי:

יוֹם טוֹכָה בְּטוֹב אֲבִלִילָה / בְּזִנוּק בְּשָׁן לְהַתְּהַלֵּלָה

40 טל יְבִילִי אֵל הַטְּלִילָה / כְּעַל-הַמַּחְנָה לִילָה:

כְּתוּב בְּתוֹרָתְךָ. וּבְרַדְתָּ הַטַּל עַל הַמַּחְנָה לִילָה יִרְדַּ הֶמֶן עָלָיו: (כמ' יא, ט)

כְּרָסִיס רַד בְּרָאשׁ תָּלִיל / בְּקֶץ רֵאשׁוֹן לְטָלִיל

טל כֵּן יִהְיֶה כָּלִיל / לְהַדְשִׁיא פְּרָחֵי אֱלִיל:

גא⁶ | ילדות גא⁶ | שוכני גג⁴⁵ כרמ'ס⁹ צ'ץ | משכני ה' | לשכני אגוכמ'נס⁹ פפצק 36 ישכון גב'ל*צקק*
37 תיארי גא¹ גל² גפ¹ גק²⁷ גק⁴⁵ | במאז גל² | לפארי: לפיורי גפ¹ טל הוס' גל² 38 יפיק: עלי הוס' צ' | כארי: פארי גפ¹
39 טוב ג' | אבלילה: הבלילה גל² גפ¹ גק²⁷ גק⁴⁵ | הכלילה גא¹ | בזנוק בשן: ילדות חודש גא⁶ | להתלילה כ'ס² | להתחללה
חק | להתלילה גא²⁷ 40 יכול גק⁴⁵ | אל חס' פ' | להטלילה גא¹ ל* | כטל מ' | מחנה ק בדרתו הוס' גא⁶ 41 כרסיס:
טל הוס' ס'צק | רד: טל גל² | תלול: להפיק הוס' גא⁶ מ'נ' | לקץ גל² מ'פ' | לטלול: בטלול גק² פצ | להלול גא¹ | בתלול טל גל²
42 כן: בו פ' | יהי גא¹ גל² גק²⁷ גק⁴⁵ ל* | כלול גמ'צקק* | כלול גא⁶ טלול כ' | להדשיא: להדשי גא⁶ גק⁴⁵ | לחדש גא¹ גק²⁷ | בו הוס'

סה י. 33 טללי ישע וכו' ע"ש ישע' יב ג "ושאבתם... בששון" וכו'. ממשאב ממעין, ונראית גירסת קטעי הגניזה 'מי
שאב'. 34 טל טעם אב טעם של טל בחודש אב, ולפי זה יש לנקד 'טעם'. לפי הניקוד טעם פירשו שהכוונה לטל שטעם יצחק
אבינו, ולא נראה. 35 טלול סוכה, אהל, ור"ל בית המקדש. ידירות שכני תואר לבית המקדש ע"ש "מה ידירות משכנותיך"
תה' פד ב. ורומז לשבט בנימין אשר בו שכן בית המקדש, ע"ש "ידיד ה' ישכון לבטח עליו" דב' לג יב. 36 טוהר משכני בית
המקדש הטהור. ישקוט ייחיה קיים בהשקט ובבטחון. מכוני ר"ל 'מכונו'. 37 ילדות טל אותו טל שהובטח לאברהם,
עיין לעיל כמה פעמים. תארי הוא יופי ושבחי. 38 יפיק כנראה ר"ל שטל הילדות של אברהם יפיק רצון. לבית יערי
כינני לבית המקדש ע"ש "בית יער הלבנון" (מ"א ז ב, ושאר 'לבנון' במקרא הנדרשים על בית המקדש) ור"ל שבית המקדש ייבנה
בזכות הטל הנ"ל. לשאוג בו כארי ע"ש 'ה' מציון ישאג' (עמ' א ב, או פסוק דומה) והפייטן רומז למזל אריה אך גם להמשך
הבית — לשבט דן שנמשל לאריה בדב' לג כב. 39 יום טובה הגאולה לע"ל והמליצה היא ע"ש קה' ז יד. בטוב אבלילה
כנראה ר"ל אנשך נסכים (ואקרב קרבות) בבית המקדש לפי דרשת ר' לוי בקה"ר לפסוק. לפי קטעי הגניזה יש לגרוס 'הבלילה'
ור"ל שהקב"ה יערב טובה ביום הטובה. בזנוק בשן ע"ש דב' לג כב (מן הברכה לזן) ור"ל שיפרוץ עד קצה הארץ.
41 כרסיס כרסיס טל. רד בראש תלול אשר ירד על ראש מתולתל והוא רמז לפסוק שבסוף הבית. בקץ ראשון בגאולה
הראשונה, במצרים. לטלול למגן. הפייטן רומז לדרשת חז"ל לפסוק (בשיה"ש) שבגאולת מצרים הקב"ה הופיע לישראל
כבראש מלא טל של תחיה וגאולה. 42 טל בטל. יהא עכשיו. כלול ראשו של הקב"ה יהא מעוטר, כלומר הוא יביא אתו

כמהים שבע רצון להספק / בלחלוח נגב להאפק טל כנסת על דודה תרפק / לעזרה בקול דופק:

פכתוב בדברי קדשך. אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי אחתי רעיתי יונתי תמתי
שראשי נמלא טל קנצותי רסיסי לילה: (שיה"ש ה, ב)

45 לאות טוב טל נתלה / תת לעולם חתלה טל לנוכב תנוב שתולה / להגיל במשוש בתולה: ליגוד גדוד ישפר / להעצים גדודיו בלי מספר טל להקיץ בקול שופר / אטומים שוכני עפר:

פכתוב על יד נביאך. יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורגנו שכני עפר כי טל אורת טלך
וארץ רפאים תפיל: (ישע' כו, יט)

מכל אם יאשרי ואהודנו משרי 50 מאגלו יעשרי / להספיק עד-קץ תשרי:

ל* | פירי גא¹ פארי גק²⁷ 43 כמהי גא¹ גק²⁷ כמיהיך גק⁴⁵ כמהם ר | סבע גא⁶ | הספק פ | לחלוח גא⁶ כ'מ'ה*צ ליחלוח
ל*פ בליחלוח כ'ס'ק ובחלוח ק* בלילוח נ | להאפק גא⁶ ס'ה*צ להפק כמ'נ להתאפק ה תתרפק ק* 44 טל
חס' גק⁴⁵ | כנסה גא¹ קניסה גק²⁷ גק⁴⁵ כל גא⁶ | דוד גא¹ גק⁴⁵ | תתרפיק גא⁶ | טל לעזרה גק⁴⁵ | לעזורי גל² | בקול: דודי הוסי
גא⁶ 45 בטל ק* | לעולם: עולם גר¹ עם ק 46 תנוב: תהנוב גא⁶ תעב ק* חס' כקקך | להגיל: ולהגיל גא⁶
לשמח גא¹ גל² גק²⁷ גק⁴⁵ | במשוש: כמשוש גן כמשוש ר בסוס גא⁶ במחול גא¹ גק²⁷ גק⁴⁵ 47 לאגוד וך'מ'נר לגדוד
ל* | גודדיו: יגודיו גא¹ גק²⁷ חס' ג | בלי חס' ק'ק* | במספר ק* משפר ו 48 בשופר (בקול חס') ק 49 לאום
גא'מ'ה*ק* | לעשרי כ | אהודינו כ'ך¹ 50 מאגל פצ מאגלי א מאגליו ה*ק* | יעשרי גא'ק עשרי ר' יאשרי גן

טל של ברכה. 43 כמהים ישראל הכמהים לגאולה. שבע רצון להספק תן להם סיפוק ושביעת רצון, והוא רמו לברכה
לשכט נפתלי (דב' לג כג). בלחלוח נגב הוא כינוי לארץ גוביה ויבשה. להאפק להרטיב את הארץ היבשה כ'אפיקים'
של נחלי מים, ע"ש תה' קכז ר' שובה ה' את שבינתו כאפיקים בנגב וכוונתו (גם בשורה הבאה) לגאולה לע"ל. 44 כנסת
ישראל. תרפק תתרפק, ע"ש שה"ש ח ה. הפסוק נדרש במדרשים שבידינו רק על גאולת מצרים ונראה שהפייטן חזר אל
תחילת הבית שבו השווה את הגאולה שלעתידי לגאולת מצרים. 45 לאות לסימן. טל נתלה הטל נקבע כסימן טוב, כלומר
הוא נמשל לגאולה ותחייה. חתולה רפואה. 46 לנוכב להפרות ולהפריח, לשון תנוכה וע"ש זכ' ט יז "ותירוש ינוכב
בתולות (ורומו להמשך השורה)". תנוב שתולה תנוכת הצמחים. במשוש בתולה (רמו למזל אלול) ע"ש ירמ' לא יג ועוד.
47 ליגוד לאסוף, להגדיל את מספרו. גרוד רמו לשכט גר ע"ש בר' מט יט וכן דב' לג כ "ברוך מרחיב גר". יושפר אשר
יוטב לו. גודדיו בלי מספר מליצה ע"ש איוב כה ג "היש מספר לגודדיו". 48 בקול שופר סימן לתחיית המתים, ע"ש
ישע' יח ג "ושוכני ארץ...תקתוע שופר תשמעו". אטומים סגורים (בארונות), כלומר המתים, עיין לעיל שורה 21.
49 יאשרי יברכני. ואהודנו משרי ע"ש תה' כח ז. 50 טל מאגלו כלומר 'מאגלי טל שלו'. יעשרי יעשר אותי. קץ

משמן לחם מקחי / מעסים יין רקוחי
טל מלא משאלות מלקוחי / יערף כמטר לקחי:

כפתוב בתורתך. יערף כמטר לקחי תול כטל אמרתי כשעירם עלי דשא וכרביבים עלי
עשב: (דב' לב, ב)

נאק נושאי לך עינים / לענותם הט אונים
טל נופף למחולת מחנים / להכריע צדקם במאזנים:
55 נתברך ממגד ומטל / כבאחים מנשא ומנטל
טל נשב אגלים תטל / מוליד אגלי-טל:

כפתוב בדברי קדשך. היש למטר אב או מי הוליד אגלי טל: (איוב לח, כח)

שיח זו און לישיכן / בטח להושיכן
טל שעירים לחשבן / מעת מרחשון:
סדור עבים להטלילם / כילד שעשועים לנטלם
60 טל שבע לטללם / צו לשמים תת טלם:

כפתוב על יד נביאך. כי זרע השלום הגפן תתן פריה והארץ תתן את יבולה והשמים יתנו
טלם והנחלתמי את שארית העם הזה את כל אלה: (זכ' ח, יב)

יעשרם פ' להספך גכ²⁷ס²⁷ 51 משמן אגמ' משמן גא¹גכ²⁷י¹ה* משקן ה' יין חס' פ' 52 מלא חס'
אגגא¹גכ²⁷ס²⁷פ²⁷ה*קק*ר 53 לענותם אגוס²⁷פ²⁷קק לעינותם ה' 54 לנופף ר לנוכב ק נופת ל* | מחולת ק | צדקתם ה'
צדק גכ²⁷ | כמאזנים ה* בכף מאזנים ר 55 מנוסה כ מנסה ה' 56 נשב אגס²⁷ה* | אגלים אפקק | מטל ק* | תיטל
אגלים ק 57 שיח: עם הוסי' מ' סית גכ²⁷ | אדון ק | לישבם ל*צ מכאן חס' ר 58 שערים גכ²⁷ | לחשון גכ²⁷ | מעת:
מרביעית גכ²⁷ 59 עבים: עניים ה' | לטללם ו | שעשוע וחפפ²⁷ה*צק* שעשועי גכ²⁷ 60 טל...לטללם חס'ק' |

תשרי זמן תשרי, כלומר עד תחילת ימות הגשמים. 51 משמן לחם ע"ש בר' מט כ, והוא רמו לשבט אשר. שורה זאת היא
המשך המשפט של השורה הקודמת. מעסים יין רקוחי ע"ש שיה"ש ח ב. 'מעסים' הוא שם עצם. 52 מלקוחי פי, לפי תה'
כב טז "ולשוני מדבק מלקוחי". 53 נאק ועקה. 54 נופף פור. למחולת מחנים כינוי לישראל ע"ש שיה"ש ז א.
במאזנים כינוי למשפט (מלבד היותו המזל של חדש תשרי). 55 ממגד ומטל ע"ש דב' לג יג, הברכה ליוסף. כבאחים כמו
בין האחים. מנושא ומנוטל הוא יוסף המורם בין אחיו. 56 נשב רוח פירש שהכוונה לרוח מיבשת המסירה את הטל וכך
נראה (אך יש שנקדו נשב והפירוש יהיה הבאת טל רגילה). תטל חטול. 57 שיח תפילה. זו כינוי לכנסת ישראל ע"ש
"עם זו", שם' טו טז. ליישבן טענת על אדמתם. 58 טל בטל. שעירים טפות גשם (ע"פ דב' לב ב). לחשבן כלומר
הטל ייחשב לגשם מעת מרחשון בימות החורף (אבל בקין הטל יהיה טל בלבד כי אין הגשמים ברכה בקין). 59 סדור
ערכת. להטלילם לסוכך עליהם וכנראה מתכוון לנבואה על סוכת השכינה שלע"ל (לפי ישע' ד ו) שהיא של ענני כבוד
כבשעת יציאת מצרים (מכ' פחיתתא בשלח, עמ' 80). כילד שעשועים רמו לשבט אפרים ע"ש ירמ' לא כ, ושורות אלה הם

עֲתִירַת טַל תַּעֲרֹב / וּלְפָנֶיךָ תִּקְרַב

טַל עָלֵי שָׂרֵב / יִפְרַח כְּבִמְקוֹם עֲקָרָב:

עֲלוֹת שְׁכֶכֶת מִפְּרַחַת / בְּאֵבֵי נַחַל מֵאֲרַחַת

טַל עָלֵי-עֵין לְכֶרֶךְ מֵרוֹם וּמִתַּחַת / וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תַּחַת:

כְּפָתוֹב בְּתוֹרְתֶךָ. וְלִיוֹסֵף אָמַר מִבְּרַכַּת יִי אֲרָצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מָטָל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תַּחַת: (רב' לג, יג)

65 פְּרַח־חֶלֶד תִּשְׁלֹו / בְּטַל שְׁלֶאֱנָן וְשִׁלְיוֹ

טַל פְּרַח לְהַדְגִּיא וּלְהַשְׁלֹו / צִמְחֵי תְּנוּב כְּסִלְיוֹ:

פָּקֹד חֶרֶב בְּצִיּוֹן / לְטַלְלֵם בְּחֶרֶב צִחִיּוֹן

טַל פְּרוֹת לְכֶרֶךְ בְּצִיּוֹן / כְּטַל חֶרְמוֹן שִׁיּוֹרֵד עַל-הַרְרֵי צִיּוֹן:

כְּפָתוֹב בְּדִבְרֵי קֹדֶשְׁךָ. כְּטַל חֶרְמוֹן שִׁיּוֹרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צָנָה יִי אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם: (תה' קלג, ג)

צִיָּה אִם-מִלְקָשֶׁת / וּמִלְקוֹשׁ אִם-מִבְּקָשֶׁת

70 טַל צוֹק עֲבִים תִּהְיֶה מְאֻשָּׁשֶׁת / כְּבַעֲנִינַת קָשֶׁת:

שבע: שמה הוסיף ג'ק⁴⁷ | לטללים: להטללים ו לנטלים ל* 61 לפניך ק* 62 יפיר ג'ק⁴⁷ | במקום ה' 63 שכבה ג'ק⁴⁷ 27 שכבת טל ס'פ'ק*ק* | מפורחת ג'ק⁴⁷ | אבי ג'ק⁴⁷ | הנחל ה' | מאורחת ה' * מאורחת ק' 64 לברך עלי עין צ' | עלי חס' ל* | מרום ל*פ'ק*ק* | ותחת צ' | ממגד מתהום ג'ק⁴⁷ | ממגד ותהום ה' * ומגד ומתהום ה' 65 השלו מ'ף שליו ר' | טל פ' | שאנן צק 66 פורח ג'ק⁴⁷ * פרחי צ' פירות ג'ק⁴⁷ | להרגא נס' | להדגין ג'ק⁴⁷ 27 * צמחי: פרחי ל* 67 כחורב ל*ף*צק* חורב ח' | לטל צ' | ציחיון אג'ס'פ'צק 68 פרות חס' ג'ק⁴⁷ | יברך ג'ק⁴⁷ | כטל חס' | כחורמון ה' | שיורד: רד אג'ף*ף* | הר פ'ק 69 מלקוש ופ'ל* | מתבקשת ק'ל*ס'פ'ק* מנקשת ק' מתנקשת ק' 70 צוק ארצפ' | תהא: תהי ג'ק⁴⁷ | אס ק' | בענינת ג'ק⁴⁷ 27 כ'כנס'פ'ף*ק*ק*

המשך התפילה של שורה 57. 61 עתירת תפילת. 62 טל עלי שרב יפרח הפייטן מתפלל שהטל ירד במקום שהוא כעת יבש, וכנראה מתכוון לא"י שבימיו. כבמקום עקרב כינוי למדבר ע"ש רב' ח טו: "במדבר...נחש שרף ועקרב" (והעקרב הוא מזל מרחשון) ור"ל שהטל ירד כפי שירד לישראל במדבר. 63 שכבת מפרחת כינוי לטל ע"ש שמ' טז יד "ותעל שכבת הטל". באבי נחל ע"ש שיה"ש ו יא ור"ל צמחים (ואולי רומז לא"י שהיא "ארץ נחלי מים", רב' ח ז). מארחת לשון 'ארוחה', כלומר מזינה ומצמיחה את אבי הנחל. 64 עלי עין כינוי ליוסף ע"ש בר' מט כב "בן פורת עלי עין". הפייטן כנראה מתכוון כאן למנשה לאחר שהזכיר את יוסף ואת אפרים לעיל (שורות 55 ו-59). מרום ומתחת ע"ש פסוק כה, שם בברכת יעקב, ולהלן מביא את ברכת משה. 65 חלד כינוי לאדמה בלשון הפייטנים (בעיקר כניגוד לשמים). תשלו תתן להם בטחון, שלא תבוא עליהם סכנת קמילה. שלאנן ושליו איוב כא כג. 66 להדגיא לפרות ולרבות, ע"ש בר' מח טז. 67 בחורב בציין ע"ש ישע' כה ה ור"ל במדבר יבש ועיין לעיל תחילת שורה 62. לטללים לטוכן עליהם, להצילם. ציחיון הוא תרגום ארמי של 'צמאון'. 68 בצביון ברצון, בהארת פנים. 69 מולקשת מאורחת, כלומר אם התבואה עוד אינה בשלה בשעת אמירת התפילה, כלומר בפסח. ומלקוש כלומר גשם מאוחר. 70 טל צוק עבים ע"י טל הנצוק מן העבים (ולא ע"י מלקוש שהוא יכול להזיק והוא יכול להחשב כסמין קללה [עיין משנה תענית א ז]). מאוששת מחזוקת. כבבנינת קשת ע"ש בר' ט יד, כלומר כביידית

צִמְאוֹן צָהָרִים / בְּלִישׁוֹיף עֲדָנִים אַחוֹרִים טל צְלִיחַת אֲתוֹי נְהָרִים / תְּצִלִּיחַ בּוֹ יְהוּדָה וְאַפְרָיִם:

בְּכַתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ. מָה אַעֲשֶׂה לָךְ אֶפְרַיִם מָה אַעֲשֶׂה לָךְ יְהוּדָה וְחִסְדְּכֶם בְּעֵינֵי בְּקָר וְכִטֵּל מִשְׁכִּים הֶלֶךְ (הוֹשֵׁה'ו, ד)

קָלִי בַל־אֶצְבֹּט / בְּלִי בַחֲרֵב יִלְבֹּט טל קָרַח יָחֶבֶט / לְזַרְעוֹנֵי טִבַּת וּשְׁבֹט: קוֹרְאִיךְ לְטוֹב תִּקְבֹּ / לְהִסִּיר מֵהֶם לֵב הָעֶקֶב 75 טל קָמוֹת בְּלִי לְרִקּוֹב / לְשִׁכּוֹן בֶּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב:

בְּכַתוּב בְּתוֹרַתְךָ. וַיִּשְׁכֵּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל אֶרֶץ דִּגְן וּתְיִירוֹשׁ אֶף שְׁמִי וַעֲרָפוֹ טל:
(דב' לג, כח)

רָשַׁע מֵר מִדְּלִי / מִצְלָם הַחֲדִילִי טל רְסִיסִים תִּדְלִי / לְהִזְלִל לְגִדְאֵי בְּמִדְּלִי: רָשָׁף נִיצוֹצִים בְּאוֹר חֶדֶק / בְּצֵל צִלְמוֹן צוֹרֵם לְהֶדֶק 80 טל רַחֵף עֲלֵי־זוֹ בְּצֶדֶק / וּשְׁחָקִים יִרְעַפּוּ־טל וַיִּזְלוּ־צֶדֶק:

בְּכַתוּב בְּדִבְרֵי קִדְשֶׁךָ. בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעַפּוּ טל: (מש' ג, כ)

כַּעֲנִינָת ל* בְּאוֹת עֲנִינָת צ 71 צִמְאוֹן חוֹם וְצָף נְהָרִים גָּכ²⁷ | לְבַל ל* פ בְּלִי גָכ¹⁵ | יִשׁוּיב צ¹ יִשׁוּוֹף גָכ²⁷ גָכ⁴⁷ רָף־הָק* שׁוּוֹף גָכ¹⁵ 72 אֲתוֹי הָ * אֲתוֹי גָכ²⁷ | הַצִּלִּיחַ גָכ¹⁵ | הַצִּלִּיחַ גָכ⁴⁷ 73 קוֹלִי גָכ¹⁵ | בִּל: בִּטֵּל גָכ¹⁵ גָכ²⁷ כָּל־מִ'פִּצֵּ | לְחוֹרֵב מ' חוֹרֵב ו' חָרַב אֶל־נִפְהָק* 74 קָרַח: בִּל הוֹס' חֲמַ'נֵ 75 קוֹרְאִי הָ * | תִּנְקוֹב גָכ²⁷ | וְחִסִּיר ל* | מָהֶם: מִכְשׁוֹל גָכ²⁷ חִס' גָכ¹⁵ | מִלֵּב גָכ¹⁵ גָכ²⁷ | עֶקֶב רַמְצֵ 76 לַעֲקוֹב גָכ¹⁵ גָכ²⁷ * | בִּטֵּחַ חִס' גָכ¹⁵ רָף־הָק* | בְּדָד: עַל הוֹס' צ 77 מִצְלוֹ גָכ¹⁵ מְדִלִי ג | לְהַחֲדִילִי גָכ²⁷ 78 טֵל חִס' הָ | רְסִיסִי ק* | תְּדִלִי: תְּדִלִילִי גָכ¹⁵ הַדִּלִילִי גָכ²⁷ | לֹא יִחְדִילִי גָכ¹⁵ | תְּדִלִי אֲמִנֵץ תִּזְלִי צ | לְהַגְדִיל צ¹ | לְגִדְאֵי ל* סִפְק* | לְגִדְאֵי גָכ־הָק* | לְגִדְאֵי אֲגָכ¹⁵ | בְּגִדִי צ¹ | מְגִדִי ק | מְדִלִי גָכ¹⁵ רָף־הָק* | מְהַדִילִי גָכ¹¹ | וְדִלִי צ¹ | וּמְדִלִי ק דִלִי גָכ²⁷ 79 רָשָׁף גוֹף־ן | נִיצוֹתִים גָכ¹¹ גָכ¹⁵ גָכ²⁷ | נִצּוֹצִים אֲכִץ | בְּאוֹר גָכ¹⁵ | כְּאוֹר גָכ¹¹ | בַּחֲדָק גָכ¹¹ | בְּצוֹל גָכ¹¹ | צוֹרֵם: צוֹרֵם גָכ²⁷ חִס' גָכ¹⁵ 80 רַחֵף רָף־סֵ רָף־סֵ | עַל גָכ¹¹ גָכ¹⁵ | וּשְׁחָקִים חִס' ק* | יִרְעַפּוּ: יִרְעַפּוּ סִפְ חִס' גָכ¹¹ | טֵל חִס' גָכ¹¹ ל* | וַיִּזְלוּ

גִּשְׁמִים (הַקֶּשֶׁת הוּא מוֹל כֶּסֶל). 71 צִהָרִים כִּינּוֹ לְחוֹם שִׁמֵּשׁ חֹזֶק. 72 צִלִּיחַת הַצִּלְחָת. אֲתוֹי נְהָרִים כִּינּוֹ לְאֲבִרְהָם שֶׁבַח מֵאֵרֶם נְהָרִים. הֵטֵל הוּא זֶה אֲשֶׁר יוֹרֵד בְּזוֹכֹת אֲבִרְהָם, כְּאִמּוֹר לְעִיל הִרְבָּה. 73 קָלִי גִרְגְרִי דָגָן קְלוּיִים בָּשׁ, וְכֵאֵן בְּמִשְׁמַעוֹת דָּגָן שֶׁמִּיעֵד לְהִיּוֹת קְלוֹי. בִּל יוֹצֵבֵט לֹא יִלְקֹחַ, כְּלוֹמֵר יִתְקַלֵּקֵל וְיִכְלֶה. יוֹלֵבֵט יִישַׁח וְיִתְקַלֵּקֵל (וַיִּשׁ שִׁפְרִישׁוּ שׁוֹרָה זֹאת לְפִי נוֹסַח זֶה כֶּךָ: קָלִי לֹא יוֹלֵבֵט כִּדִּי שֶׁלֹּא יִקְרָה שֶׁלֹּא יוֹצֵבֵט, שֶׁלֹּא יוֹכִלוּ לְהַגִּישׁוּ, וְזֹאת הַמִּשְׁמַעוֹת הַמִּקְרָאִית, עֵינֵי לְהִלֵּךְ). לְפִי הַנוֹסַח 'בִּטֵּל יוֹצֵבֵט' (עֵינֵי בַח'נ) מִשְׁמַעוֹת 'יוֹצֵבֵט' הוּא כְּמִקְרָא 'יוֹגֵשׁ'. 74 קָרַח יוֹחֲבֵט ע"י הֵטֵל יוֹכֵה (וַיִּתְבַּטֵּל) הַקָּרַח, הַמְזִיק לְפִירוֹת. 75 תִּקְוֵב תִּזְכּוֹר. לֵב הָעֶקֶב ע"ש יִרְמ' ז ט. 76 קָמוֹת תְּבוּאָה הַעוֹמְדָת בְּשִׂדֵּה לְפָנֵי הַקִּצִּיר. 77 מֵר מְדִלִי כִינּוֹ לְגוּיִים ע"ש יִשַׁע' מ טו 'הֵן גּוֹיִים כְּמֵר מְדִלִי'. הַחֲדִילִי בִטֵּל אֲתוֹי, וּר"ל בִּטֵּל מְעַלִּי אֶת צֵל רִשְׁעֵי הָאוֹמוֹת, שֶׁלֹּא אֲשֶׁב עוֹד בְּצִלָּם. 78 טֵל רְסִיסִים רְסִיסִי טֵל. תְּדִלִי תְּדִלָּה לִי. לְהִזְלִל לְהוֹרִים. לְגִדְאֵי כְּמִדְּלִי כְּלוֹמֵר שִׁפַּע שֶׁל מִים, וְכֵאֵן רְמוּזִים מְזוֹלוֹת טִבַּת וּשְׁבֹט הַנוֹכְרִים בְּבֵית הַקּוֹדֶשׁ. 79 רָשָׁף שׁוּרֵף, הוֹדֵק, כֶּךָ לְפִי פִירוֹשׁ הַפִּיטוֹנִים שׁוֹרֵשׁ מִקְרָאִי זֶה. בְּאוֹר חֲדָק בָּאֵשׁ קוֹצִים (חֲדָק הוּא קָרָן בְּלִשׁוֹן מִקְרָא) וּר"ל שְׂרוּף אֶת הַגּוֹיִים שֶׁנִּמְשְׁלוּ כְּקוֹצִים עַל פִּי תְּמוּנָה יְדוּעָה בְּמִקְרָא, כְּגוֹן תְּהִי קִיחַ ט-יב 'כֹּל גּוֹיִים סִבְכּוּ...דוֹעֲכוּ

שִׁפְרָא אֶסְמִי טַל דְּרַ / בְּקִדְשׁ נֶאֱדָר
טַל שְׁתִּילִים יְהִדֵּר / הַחֲנוּטִים מֵאֶדָר:
תְּדַגֵּיא תְּנוּבָה שְׁנָה / בְּשַׁעַר דְּגִים מְדַשְׁנָה
טַל תְּשָׁרִישׁ אֲבִי יִשְׁנָה / לְהַפְרִיחַ כְּטַל שׁוֹשְׁנָה:

בְּתוֹב עַל יָד נְבִיאָךְ. אָהִיָּה כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח בְּשׁוֹשְׁנָה וְיִן שְׁרָשִׁיו כְּלָבָנוֹן: (הוש' יר, ו)

וממשיכים 'טל תן'. עמ' 236.

ק 81 שפר חס' צ' | אסמי פ | לבקודש ו אל בקודש גק²⁷ 82 שתילים: שתולים אכנפק בו הוס' מ' | יהדר ל*ףף*
83 תדגאי גק¹¹ תדשיא צ 84 באבי ד'מ'נ | כטל: בטל גק²⁷ ל* חס' גק¹¹

כאש קוצים". צלמון חושך או חושך של גיהנם, כך נתפרשה מלה זאת (כתה' סח טו) במדרש וע"י הפייטנים. צורם צורתם. להדק להשחק. 80 טל כטל. עלי זו עיין לעיל שורה 57. 81 שפר אסמי טל דר שפר את האסמים אשר בהם דר הטל, ויש שפירשו ש'דר' שייך להמשך השורה. בקודש נאדר כינוי לקב"ה ע"ש שמ' טו יא. 82 שתילים אילנות. יהודר יינתן בהדרת פנים. לפי הנוסח 'יהדר' (עיין ח"ג) ר"ל שהטל יהדר את השתילים. החנוטים האילנות שפירותיהם החלו להבשיל. 83 תדגיא תרכה, עיין לעיל שורה 66. תנוב תנובה. בשער דגים אחד משערי ירושלים (צפ' א י ועוד) ומשמש כאן כסימן לירושלים המבורכת בפירון (ורומו למזל של אדר). 84 אבי צמחי. ישנה כינוי לישראל (ע"ש שיה"ש ה ב) ופירשו שר"ל שישראל הישנים בגולה ישרשו נטיעיהם בגאולה.

בק"ק אמרו פיוט זה לפני "טל תן"

סימן: א"ב כפול שש. עיין במבוא עמ' מא.

אור	טל תִּאֲהַל	אַרְקָה	אַיְיָה	לְהֶאֱבִיב	וְלֹא [לְהֶאֱבִיד]
בְּרֶכֶת	טל תְּבָרֵךְ	בְּרִיאָה	בִּיכּוּרִיָּה	לְהַבְרִיא	וְלֹא לְהַבְעִיר
גִּיהֶת	טל תְּגִיל	גִּיא	גְּרִנּוֹתִיָּה	לְהַדְגִּין	וְלֹא לְהַגִּיר

כ"י: גק¹¹ גק⁴⁸ ||

3 גילת גק⁴⁸ | תגיר גק⁴⁸ | להגיר אדלמן

'אור טל תאהל', פיוט מן הגניזה בקהיר ומקומו לפני 'טל תן'. הפירוש על פי הנוסח של זולאי בפיוטי ניני, מדור המסופקים, עמ' שסא ועיין שם ספרות נוספת.

1 אור טל ע"ש ישע' כו יט "טל אורות" וכוונתו לניצוצות טיפות הטל. תאהל תפרוס, תכסה. ארקה הארץ, ירמ' י יא (ושם "ארקא"). איביה צמחיה (שיה"ש ו יא). להאביב פועל מן המלה 'אביב' שמשמעה תבואה ברכותה ור"ל תכסה את הארץ בטל כדי להצמיח את התבואה. להאביד המלה מחוקה בחלקה אך כך נראה להשלים בוודאי. 2 בריאה כל העולם. להבריא להשמין. להבעיר להשרף. 3 גיהת טל כלומר רפואה שתבוא מן הטל וי"ג 'גילת'. תגיל תגרום לשמחה ואולי יש לקרוא 'תגיר', לשון 'מעלה גרה', כלומר תזרום חולאי סבור שאולי יש לגרום 'תגיה'. גיא כינוי לאדמה לפי אדר"נ נו"ב פרק מג, ס ע"א (גם 'ארקא' הוא אחד מן הכינויים) ועיין להלן שורה 8. להדגין המלה אינה מתאימה בשלמות לסדר הא"ב.